

آیین نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان

مقدمه:

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی هر جامعه، معرف و مبین بالاترین سطح تفکر و علم آن جامعه محسوب می‌شوند و اصول جهان‌بینی و نظام اعتقادی و ارزشی جامعه را در خود متجلی می‌سازند و با تربیت متفکران و دانشمندان و مدیران آینده، در جهت بخشیدن به حرکت‌های گوناگون فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه مؤثر واقع می‌شوند. از اینجا می‌توان گفت که دانشگاه‌های مختلف جهان، علاوه بر اشتراکاتی که به اعتبار دانشگاه بودن، با یکدیگر دارند به اعتبار تعلق به جوامعی با بینشها و ارزشهای مختلف واجد خصوصیتی هستند که آنها را از یکدیگر متفاوت و متمایز می‌سازد.

جامعه ایرانی که در انقلاب اسلامی خود با رویکردهای الهی و معنوی، جهان‌بینی و نظام ارزشی اسلام را مبنای شئون گوناگون خود قرار داد، خواهان آن است که دانشگاه‌های متناسبی با مبانی و ارزشهای اسلامی داشته باشد تا هم بتواند در آن دانشگاه‌ها از مبانی و معیارهای خود آگاهی و شناخت دقیق‌تر و ژرف‌تر حاصل کند و هم با تربیت متفکران و مدیران بر وفق آن مبانی و معیارها، به ترویج و تعمیم آنها در کل جامعه مبادرت نماید. ایفای چنین رسالت مهمی نیازمند تلاش و کوشش سازمان یافته دانشگاهیان در پرتو نظم و انضباط و قانونمندی است. آیین نامه حاضر بر مبنای چنین تفکری، با نظر به اصول عمومی و اختصاصی حاکم بر دانشگاه‌ها براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور توسعه و تشویق فعالیتها و حمایت از حقوق سیاسی و اجتماعی دانشگاهیان در چهارچوب قوانین موضوعه کشور تدوین گردیده است.

فصل اول: کلیات و تعاریف

ماده ۱. در این آیین نامه تعاریف زیر مورد نظر است:

۱-۱. دانشگاه: به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی اطلاق می‌شود.

تبصره: هر مرکز یا واحد دانشگاهی وابسته به دانشگاه‌های دولتی در دیگر شهرها و نیز هر واحد دانشگاه غیردولتی در این آیین نامه همانند دانشگاه محسوب می‌شود.

۱-۲. دانشگاهیان: عبارت از دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه می‌باشد.

۱-۳. تشکل اسلامی: جمعیتی مرکب از دانشگاهیان است که پس از دریافت مجوز رسمی فعالیت از مرجع ذیصلاح (هیأت نظارت دانشگاه - مصرح در فصل سوم این آیین نامه) در جهت تحقق اهداف اسلامی و ارزشهای انقلاب و نظام اسلامی مصرح در چهارچوب قانون اساسی و این آیین نامه فعالیت می‌نماید.

۱-۴. عضو: به هر یک از دانشگاهیان که نسبت به ثبت نام خود در دفتر اعضای هر یک از تشکلهای اسلامی اقدام نموده و پذیرفته شده است اطلاق می‌شود. (عضویت به منزله موافقت با اساسنامه تشکل است.)

تبصره: هر فرد تنها می‌تواند در زمان واحد، در یک تشکل اسلامی عضویت داشته باشد و در غیر این صورت عضویت مؤخر قابل قبول است.

ماده ۲. محدوده فعالیت:

هر نوع فعالیت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تشکل‌های اسلامی در حدود اساسنامه تشکل در داخل دانشگاه و در چارچوب ضوابط و مقررات دانشگاه و این آیین نامه و سایر قوانین موضوعه کشور مجاز است.

تبصره: فعالیت‌های تشکلهای اسلامی در خارج از دانشگاه تابع قانون احزاب است.

۱-۲. برگزاری سخنرانی، تجمع، راهپیمایی، میزگرد، تریبون آزاد و نصب تابلوهای تشکلهای دانشجویی با ارائه مجوز از هیأت نظارت دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۱: انتشار هر نوع نشریه‌ای به استثنای نشریات علمی دانشگاهی با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: راه‌اندازی هر نوع پایگاه اطلاع‌رسانی رایانه‌ای با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه صورت می‌گیرد.

تبصره ۳: شورای فرهنگی دانشگاه در صورت مغایرت هر نوع فعالیت فرهنگی، سیاسی و اجتماعی با مصالح دانشگاه، ضوابط شرعی و ارزش‌های انقلاب اسلامی، مراتب را به ریاست دانشگاه اعلام می‌نماید و رییس دانشگاه موظف است در صورت اعلام شورای فرهنگی و یا مشاهده موارد خلاف از آنها جلوگیری کند.

فصل دوم. تشکلهای:

ماده ۳. تشکلهای با طی مراحل زیر تأسیس می‌گردند:

۱-۳. حداقل ۵ نفر از دانشجویان یا ۳ نفر از اعضای هیأت علمی با داشتن شرایط زیر می‌توانند به عنوان هیأت مؤسس با ارائه نام مشخصی برای تشکل، تقاضای صدور پروانه فعالیت نمایند:

الف. اعتقاد و التزام عملی به اسلام، ولایت فقیه و قانون اساسی.

ب. برخورداری از حسن شهرت و اخلاق اسلامی و حداقل دو نیم سال تحصیلی اشتغال به تحصیل در دانشگاه مزبور برای تشکلهای دانشجویی و حداقل دو سال استخدام رسمی آزمایشی برای تشکلهای اعضای هیأت علمی در دانشگاه مزبور.

۲-۳. کسانی که به موجب ماده ۷ قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی از حق تأسیس جمعیت و حزب سیاسی و یا شرکت در هیأت رهبری آن محرومند نمی‌توانند به عنوان هیأت مؤسس تقاضای صدور پروانه برای ایجاد تشکل در مراکز آموزش عالی نمایند.

۳-۳. در صورت تأیید صلاحیت حداقل لازم اعضای هیأت مؤسس (موضوع بند ۱-۳) و تأیید نام تشکل، هیأت نظارت دانشگاه حداکثر ظرف پانزده روز کاری موافقت اصولی با تأسیس تشکل را صادر می‌نماید.

۴-۳. هیأت مؤسس مکلف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت موافقت اصولی فهرست اسامی اعضا و اساسنامه را به هیأت نظارت تسلیم نماید. در غیر این صورت درخواست تأسیس کان لم یکن تلقی می‌شود.

تبصره: التزام به قانون اساسی، ولایت مطلقه فقیه، قوانین موضوعه کشور و آیین‌نامه‌های مصوب بایستی مصرحاً در اساسنامه تشکل آمده باشد.

۵-۳. هیأت نظارت پس از دریافت فهرست اسامی اعضا (در حد نصاب لازم)، حداکثر ظرف دو ماه نسبت به بررسی و تصویب اساسنامه و صدور مجوز برای تشکل واجد شرایط اقدام می‌نماید.

۶-۳. هیأت نظارت موظف است در صورت عدم تصویب اساسنامه، مراتب را به طور کتبی با ذکر دلایل و مستندات به متقاضیان اعلام نماید و متقاضیان می‌توانند ظرف مدت یک ماه ضمن تأمین نظر هیأت نظارت تقاضای تجدید نظر نمایند.

تبصره ۱. در صورت امتناع هیأت نظارت دانشگاه از صدور پروانه و یا اعتراض هیأت مؤسس تشکل به نظرات هیأت نظارت درباره اساسنامه تشکل، هیأت مؤسس می‌تواند اعتراض خود را به هیأت نظارت مرکزی (موضوع ماده ۵ این آیین‌نامه) ارسال نماید و هیأت نظارت مرکزی موظف است ظرف حداکثر مدت دو ماه نسبت به اعتراض واصله رسیدگی و اعلام نظر نماید.

تبصره ۲. هر نوع تغییر در اساسنامه منوط به تأیید هیأت نظارت دانشگاه می‌باشد.

۷-۳. حد نصاب تعداد اعضای تشکل‌های دانشجویی با احتساب هیأت مؤسس ۳ درصد کل دانشجویان آن دانشگاه و حداقل ۵۰ نفر می‌باشد.

۸-۳. حد نصاب تعداد اعضای تشکل‌های هیأت علمی با احتساب هیأت مؤسس ۵ درصد کل اعضای هیأت علمی آن دانشگاه و حداقل ۱۰ نفر می‌باشد.

فصل سوم - نظارت:

ماده ۴. به منظور حمایت از حقوق سیاسی و اجتماعی دانشگاهیان و انجام وظایف مقرر در این آیین نامه، هیأت نظارت در هر دانشگاه با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

۱-۴. ترکیب هیأت نظارت دانشگاه:

الف. رئیس دانشگاه (رئیس هیأت).

ب. مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه.

ج. نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا دانشگاه آزاد اسلامی حسب مورد.

۲-۴. وظایف هیأت نظارت دانشگاه:

الف. بررسی اساسنامه و صلاحیت اعضای مؤسس تشکل‌های اسلامی.

ب. اعلام موافقت اصولی و صدور پروانه فعالیت برای تشکل‌های اسلامی.

ج. صدور مجوز انجام فعالیت تشکلهای (موضوع بند ۱-۲ این آیین نامه).

د. نظارت بر حسن اجرای انتخابات تشکل‌های اسلامی.

ه. رسیدگی به تخلفات تشکلهای براساس آیین نامه مربوط.

و. رسیدگی به شکایات واصله شده از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی.

ز. توقف و یا لغو پروانه فعالیت تشکل‌های اسلامی.

تبصره: هیأت نظارت دانشگاه می‌تواند پس از تأیید هیأت مرکزی نظارت بخشی از وظایف خود را شامل بندهای (ج، د، ه، و) به شورایی متشکل از معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه، معاونت دفتر نهاد نمایندگی در دانشگاه و نماینده وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

دانشگاه آزاد اسلامی حسب مورد تفویض نماید.

ماده ۵. به منظور انجام وظایف مقرر در این آیین نامه، هیأت نظارت مرکزی در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

۱-۵. ترکیب هیأت نظارت مرکزی:

الف) وزیر یا رئیس دستگاه.

ب) رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

ج) یکی از معاونان وزیر یا رییس دستگاه به انتخاب وی.

د) یک نفر از رؤسای دانشگاه ها حسب مورد.

ه) نماینده شورایعالی انقلاب فرهنگی.

و) در مواردی که مسائل مربوط به بسیج دانشجویی در هیأت نظارت مرکزی مطرح شود فرمانده نیروی مقاومت بسیج با حق رأی در آن هیأت حضور خواهد داشت.

۲-۵. وظایف هیأت نظارت مرکزی:

الف. رسیدگی نسبت به درخواستهای تجدیدنظر در تصمیمات هیأت نظارت دانشگاه ها و تخلفات آنها حداکثر ظرف مدت دو ماه.

ب. تدوین و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی این آیین نامه حسب مورد.

ج. تدوین و تصویب آیین نامه رسیدگی به شکایات و تخلفات تشکلهای اسلامی.

ماده ۶. کلیه تشکلهای اسلامی دانشگاهیان که براساس مصوبه جلسه ۲۶۵ مورخ ۲۸/۰۸/۷۰ شورایعالی انقلاب فرهنگی تشکیل شده‌اند قانونی‌اند و رسمیت دارند.

۱-۶. فعالیت های کلیه تشکلهای اسلامی دانشگاهی از تاریخ تصویب براساس مفاد این آیین نامه خواهد بود.

۲-۶. تشکلهای اسلامی مزبور موظفند حداکثر در ظرف یک سال اساسنامه‌های خود را با این آیین نامه تطبیق دهند.

۳-۶. چنانچه براساس تشخیص هیأت نظارت مرکزی، هر کدام از تشکلهای مزبور حائز شرایط نبودند با آن تشکل برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

ماده ۷. مسئولیت هماهنگی و توزیع عادلانه کمکهای دانشگاه به تشکلهای بر عهده هیأت نظارت خواهد بود.

۱-۷. مسئولان ذیربط تنها مجازند به تشکلهایی تسهیلات ارائه داده و یا اجازه استفاده از امکانات دانشگاه ها را بدهند که مجوز فعالیت را طبق این آیین نامه دریافت کرده باشند.

ماده ۸. دستورالعمل‌های اجرایی این آیین نامه و همچنین آیین نامه رسیدگی به شکایات و تخلفات تشکلهای اسلامی در جلسه مشترک هیأت‌های نظارت مرکزی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی در محل دبیرخانه شورایعالی انقلاب فرهنگی و در شکل واحد به تصویب نهایی می‌رسد.